

För dig som gått ut **gymnasiet före 2010**

För att kunna antas till en högskoleutbildning måste du ha vissa förkunskaper. Detta kallas behörighet. Behörighet består av grundläggande behörighet och särskild behörighet. Grundläggande behörighet krävs för all högskoleutbildning på grundnivå och kraven är desamma oavsett till vilken utbildning du söker. Den särskilda behörigheten varierar beroende på vilken utbildning du söker till.

Grundläggande behörighet för högskolestudier

(Gäller bara för dig som har ett **slutbetyg**.) För att uppfylla kraven för grundläggande behörighet krävs att du har ett slutbetyg med lägst betyget Godkänt i minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt gymnasiebetyg. Gymnasiepoängen för ett fullständigt slutbetyg kan variera beroende på vilket program som du läst.

Särskild behörighet – områdesbehörigheter

Kraven för särskild behörighet anges i områdesbehörigheter. En områdesbehörighet består av behörighetskurser och områdeskurser. Områdeskurser är gymnasiekurser som anses vara särskilt värdefulla för en viss högskoleutbildning. De krävs inte för behörighet, utan utgör en fördjupning eller specialisering som är relevant för den utbildning du vill läsa. Vilken områdesbehörighet som gäller till respektive utbildning hittar du på Antagning.se och på studera.nu. Lägsta betygskrav är Godkänt om inget annat uttrycks vid respektive utbildning.

Ditt meritvärde

Om du uppfyller kraven för behörighet kommer dina betyg att värderas och ett meritvärde räknas fram. Ditt meritvärde utgörs av det så kallade jämförelsetalet tillsammans med eventuella meritpoäng. Kompletterande betyg kan påverka ditt jämförelsetal. Så här räknas meritvärdet fram:

- Betygen i samtliga kurser som ingår i slutbetyget räknas med. Betyg i Idrott och hälsa räknas bara med om det krävs för behörighet och/eller höjer jämförelsetalet.
- Kurser som finns dokumenterat på ett samlat betygsdokument räknas bara med i jämförelsetalet om de krävs för behörighet och/eller höjer jämförelsetalet.
- Därefter räknas eventuella kompletteringsbetyg. Du kan komplettera för att styrka behörighet som du inte uppfyller genom ditt slutbetyg. Du kan också komplettera med nytt högre betyg i kurser som ingår i slutbetyget och även lägga till nya kurser som höjer jämförelsetalet. Har du inte redan fått 2,5 meritpoäng genom ditt slutbetyg kan du komplettera upp till 2,5, som är det högsta du kan få i meritpoäng (läs mer om meritpoäng nedan).

Om du söker till fler utbildningar som inte har samma behörighetskrav kan ditt meritvärde bli olika för de olika utbildningarna.

Meritpoäng – för dig som har slutbetyg från 1997 och framåt

Meritpoäng gäller för dig som uppfyller grundläggande behörighet genom slutbetyg från gymnasieskolan med enbart **bokstavs**betyg, det vill säga slutbetyg som utfärdats från och med 1997. **Har du sifferbetyg kan du alltså inte tillgodoräkna dig meritpoäng** – det kan tidigast bli aktuellt till höstterminen 2013. Oavsett till vilken utbildning du söker kan du få meritpoäng, max 2,5, för vissa kurser i **moderna språk**, **engelska** och **matematik**. För att veta vilka ytterligare kurser som ger meritpoäng för en viss utbildning måste du veta vilken områdesbehörighet som gäller för just den utbildningen. För att få meritpoäng krävs att du har lägst betyget Godkänt i kursen. Högre betyg ger inte mer poäng. Basårsstudier och studier på folkhögskola kan ge behörighet, men inte meritpoäng.

Meritpoäng för moderna språk – max 1,5 poäng

Kursplaner 2000/2001	Meritpoäng	Äldre kursplaner, bokstavs
Moderna språk 1 Steg 3	0,5 meritpoäng	B-språk 1 kurs A
Moderna språk 1 Steg 4	0,5 meritpoäng	B-språk 1 kurs B
Moderna språk 1 Steg 5 alt. Moderna språk 1 Steg 4 och moderna språk 2 lägst steg 2	0,5 meritpoäng	B-språk 1 kurs B och lägst C-språk kurs B (B-språk 2 kurs A eller B)

* Moderna språk var indelat i B- och C-språk före år 2000.

Om du har lägst godkänt i steg 4 så får du 1,0 poäng även om du inte har betyg i steg 3. Om du har lägst Godkänt i steg 5, steg 6 eller steg 7 får du 1,5 poäng även om du inte har betyg i steg 3 och 4. Om steg 3 är ett behörighetskrav ges ingen meritpoäng, men istället ges 1,0 meritpoäng för steg 4. Med moderna språk menas inte svenska eller svenska som andraspråk, inte heller modersmål/hemspråk eller engelska.

Meritpoäng för engelska – max 1,0 poäng

Kursplaner 2000/2001	Meritpoäng	Äldre kursplaner, bokstavs betyg
Engelska B	0,5	Engelska B
Engelska C kurskod EN1203	0,5	–

Om du har lägst godkänt i Engelska C får du 1,0 meritpoäng även om du inte har betyg i Engelska B, utom om Engelska B krävs för behörighet.

Meritpoäng för matematik – max 1,0 poäng

Kursplaner 2000/2001	Meritpoäng *	Äldre kursplaner, bokstavs betyg
Matematik B	0,5	Matematik B
Matematik C	0,5	Matematik C
Matematik D	0,5	Matematik D
Matematik E	0,5	Matematik E

* 0,5 meritpoäng för varje nivå över den nivå som krävs för behörighet.

Exempel: Till en utbildning krävs Matematik C. Du har läst och fått betyg i Matematik E (= två nivåer över C) och får då 1,0 meritpoäng, vilket är maxpoäng för matematik.

Meritpoäng för områdeskurser

- En områdeskurs som omfattar minst 100 poäng ger 0,5 meritpoäng.
- En områdeskurs på 50 poäng ger 0,25 poäng.

För att få 1,0 meritpoäng krävs antingen:

- två kurser om 100 gymnasiepoäng eller
- en kurs om 100 gymnasiepoäng + två kurser om 50 gymnasiepoäng.

Sökande som uppfyller grundläggande behörighet med betyg i kurser enligt kursplaner äldre än 1997 (tresiffriga koder) får inte tillgodoräkna meritpoäng för områdeskurser. Det kommer sannolikt att införas under 2012.

Så här räknar du ut ditt jämförelsetal och ditt meritvärde

1. Först ges dina betyg dessa siffervärden:
Icke godkänt: 0
Godkänt: 10
Väl godkänt: 15
Mycket väl godkänt: 20
2. Siffervärdet för varje betyg multipliceras sedan med kursens omfattning i poäng. Exempelvis Väl godkänt i en kurs

som omfattar 100 gymnasiepoäng ger $15 \times 100 = 1\,500$. På detta sätt räknas betygsvärdet fram för varje kurs.

3. Samtliga betygsvärden läggs ihop. Summan blir ett värde i storleksordningen 25 000 till 50 000.
4. Det här sammanlagda betygsvärdet delas med den totala poängsumman för de betygssatta kurser (IG, G, VG, MVG) som ingår i ditt slutbetyg. Det tal du då får fram, ett s.k. jämförelsetal, är maximalt 20,00. Det avrundas till två decimaler.
5. För att få fram jämförelsetalet ska du också räkna med de kompletteringar du gjort för behörighet och utbyte.
6. Till jämförelsetalet läggs sedan eventuella meritpoäng. Jämförelsetal plus meritpoäng ger tillsammans ditt meritvärde. Ditt meritvärde kan max bli 22,5.

Urval

Det är inte säkert att det finns tillräckligt med platser till alla som söker en viss utbildning. Då görs ett urval bland de sökande som är behöriga. Det finns betygsurval och provurval. Även s.k. alternativt urval kan förekomma, dvs. ett urval som baseras på andra meriter än betyg och högskoleprovsresultat.

Betygsurvalet består av dessa fyra grupper:

- Grupp I** gymnasiebetyg – utan kompletteringar
- Grupp II** gymnasiebetyg – med kompletteringar
- Grupp III** utländska gymnasiebetyg (avskaffas till h.t. 2012)
- Grupp IV** folkhögskoleomdöme

Platserna fördelas mellan urvalsgrupperna i tre steg. I det första steget behandlas grupp I och grupp II som en mängd och därefter fördelas platserna proportionellt i förhållande till antalet behöriga sökande i de olika mängderna (alltså grupp I+II, grupp III respektive grupp IV). Sedan platserna fördelas i de olika mängderna ska platserna i grupp I och grupp II fördelas i förhållande till antalet behöriga sökande i dessa två grupper. I det tredje och sista steget minskas antalet platser i grupp II med en tredjedel. De platserna flyttas till grupp I. Du som höjt ditt meritvärde (konkurrenskompletterat) med ett nytt betyg i en kurs eller med en kurs som kan ge meritpoäng, konkurrerar både i grupp I och grupp II (i grupp I med ditt ursprungliga meritvärde och i grupp II med ditt nya meritvärde).

Högskoleprovet – en andra chans

Om du har gjort högskoleprovet placeras du i ytterligare en urvalsgrupp (provurvalet) när du söker en utbildning som du är behörig till. Normalt tillsätts minst en tredjedel av platserna på grundval av betyg och minst en tredjedel av platserna på grundval av högskoleprovsresultat. Läs mer om högskoleprovet på Antagning.se och på studera.nu. ■

